

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	77-24/277206
Otsuse kuupäev	02.05.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	Osühingu Üle vaidlustus Jõelähtme Vallavalitsuse riigihankes „Jõelähtme valla teede ja tänavate asfaltkatte lõõkaukude ja kattepragude paikamine 2024 aastal“ (viitenumber 277206) osühingu Üle kõrvaldamise, Tallinna Teede Aktsiaseltsi pakkumuse edukaks tunnistamise ja kõrvaldamata jätmise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, osühing Üle, esindaja vandeadvokaat Anneli Aab Hankija, Jõelähtme Vallavalitsus, esindaja Tuulikki Laesson Kolmas isik Tallinna Teede Aktsiaselts

RESOLUTSIOON

RHS¹ § 197 lg 1 p-i 8 ja § 192 lg 3 p-i 5 alusel

Jätta osühingu Üle vaidlustus läbi vaatamata ja tagastada vaidlustajale.

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (RHS § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 15.03.2024 avaldas Jõelähtme Vallavalitsus (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbi viidava riigihanke „Jõelähtme valla teede ja tänavate asfaltkatte lõõkaukude ja kattepragude paikamine 2024 aastal“ (viitenumber 277206) (edaspidi Riigihange) hanketeate.

2. 26.04.2024 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) osühingu Üle (edaspidi Vaidlustaja) vaidlustus Jõelähtme Vallavalitsuse 18.04.2024 korralduses nr 316 tehtud otsustele kõrvaldada osühing Üle, tunnistada edukaks Tallinna Teede Aktsiaseltsi pakkumus ja jätta Tallinna Teede Aktsiaselts kõrvaldamata.

¹ Riigihangete seadus

3. 02.05.2024 teatas Hankija, et on otsustanud Riigihanke RHS § 73 lg 3 p-i 6 alusel kehtetuks tunnistada.

Jöelähtme Vallavalitsuse 02.05.2024 korraldusega nr 353 on otsustatud Riigihange RHS § 73 lg 3 p-i 6 alusel kehtetuks tunnistada ja seda otsust on põhjendatud järgmiselt:

„[---]

Riigihanke menetluse käigus on selgunud, et hanke alusdokumendid on omavahel vastuolus ning selle vastuolu tõttu ei ole võimalik riigihanget õiguspäraselt jätkata ega saavutada olukorda, kus riigihanke tulemusena hankelepingu sõlmimine oleks õiguspärane ja kooskõlas RHS-s sätestatuga. On oluline märkida, et ka riigihanke juurde registreerunud pakkujad ei ole hankija tähelepanu hankedokumentide olulisele vastuolule varasemalt juhtinud.

Riigihanke alusdokumendiks olevas tehnilises kirjelduses on hankija esitanud muuhulgas järgmised tingimused: „Maksmine toimub tegelikult teostatud ehitustööde mahtudele, igakuiselt esitatud aktide ja arvete alusel, vastavalt pakkumuse tabelis esitatud hindadele.”; „Pakkumuse hindamisel arvestatakse ühe mõõtühiku maksumust. Edukaks pakkumuseks loetakse madalaima hinnaga pakkumus.”. Riigihanke alusdokumendiks olevas pakkumuse vormis (HD Lisa 3.111) on välja toodud, et pakkuja peab esitama ühe mõõtühiku maksumuse. Mõõtühikuks on alusdokumentide kohaselt euro/tonn.

Riigihanke alusdokumendiks on ka hankelepingu projekt (HD Lisa I. Hankelepingu projekt). Hankelepingu projekti punkti 1.4.1. järgi määratakse hankelepinguga kindlaks töö maksumus kogusummana ehk kogumaksumusena. Hankelepingu projekti punkti 1.4.2. kohaselt on töö kogumaksumus lõplik.

Eeltoodut arvestades on Jöelähtme Vallavalitsusele ilmnenu oluline vastuolu riigihanke alusdokumentide ja alusdokumentide osaks oleva hankelepingu projekti vahel. Riigihanke raames on tehnilises kirjelduses ja pakkumuse vormis nähtud ette, et pakkujal tuleb esitada pakkumus ühe mõõtühiku maksumusega ehk eurot/tonni kohta. Riigihanke alusdokumentides ei ole fikseeritud riigihanke raames hangitava ehitustöö kogumahtu. Hankelepingu projektis on aga ette nähtud fikseerida hangitava töö kogumaksumus, kusjuures hankelepingu projektis on üheselt kindlaks määratud, et töö kogumaksumus on lõplik.

Olukorras, kus hankija on ühelt poolt esitanud tingimuse, mille järgi tuleb pakkujatel esitada pakkumus ühe mõõtühiku kohta, kuid teisalt on hankija hankelepinguga näinud ette hangitava töö kogumaksumuse fikseerimise — kusjuures kogumaksumust võimaldavat tööde mahtu ei ole alusdokumentides hankija poolt kindlaks määratud — rikuks hankija hankelepingut sõlmides oluliselt RHS § 3 punkte 1-3 ja punkti 5, samuti RHS § 88 lõiget 7 ning § 120 lõiget 1 kuna riigihanke alusdokumentides sisalduvad olulised ja ilmsed vastuolud ei taga efektiivset ärakasutamist ning võib endaga kaasa tuua hankija rahaliste vahendite mittesäästliku ja otstarbetu kasutamise. Arvestades alusdokumentide omavahelist vastuolu ei ole tagatud kõigile ettevõtjatele, kes oleksid soovinud osaleda riigihankes võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks, sest olukorras, kus hankija nägi ühelt poolt ette tingimuseks esitada pakkumuse raames mõõtühiku maksumus, kuid teiselt poolt soovis hankelepingu projektis kindlaks määrata töö kogumaksumuse, siis võis tekkida nendel huvitatud isikutel, kes riigihankes pakkumust ei esitanud, põhjendatud mõistmatus ja ebaselgus hanketingimuste osas.

Hankijal ei ole hankedokumentides sisalduvat vastuolu võimalik tagant järgi ka õiguspäraselt kõrvaldada, kuivõrd ei ole hankijal RHS §-st 123 tulenevalt võimalik alusdokumendiks olnud hankelepingu projekti muuta, kuna tegemist oleks olulise hankelepingu muutmisega, sest muutuks hankelepingu üldine olemus ja muudatus oleks oluline, sest hanke alusdokumentides ei ole kindlaks määratud hangitava töö lõplikku mahtu, mis võimaldaks pakkujate poolt pakutava mõõtühiku maksumuse alusel objektiivselt, läbipaistvalt ja kontrollitavalt jõuda hankelepingu projektis ettenähtud kogumaksumuse fikseerimiseni.

Seega tingivad käesoleva hankemenetluse kehtetuks tunnistamise hankija poolt tehtud eksimused alusdokumentide koostamisel, mille tulemusena on hanke alusdokumendid vastuolulised ning eduka pakkujaga ei ole võimalik sõlmida õiguspäraselt ja RHS-ga kooskõlas olevat hankelepingut. Hankijal ei ole võimalik enam tehtud hankemenetluse käigus tehtud eksimusi kõrvaldada ega parandada, kuna alusdokumente ei ole võimalik enam muuta.

[---].

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

4. RHS § 197 lg 1 p-i 8 kohaselt lõpeb vaidlustusmenetlus vaidlustuskomisjoni otsusega jätta vaidlustus osaliselt või täielikult läbi vaatamata, kui ilmnevad käesoleva seaduse § 192 lg-s 3 sätestatud alused.

RHS § 192 lg 3 p-i 5 kohaselt jätab vaidlustuskomisjon vaidlustuse läbi vaatamata ja tagastab selle oma otsusega vaidlustajale, kui hankija on tunnistanud vaidlustatud riigihanke või otsuse kehtetuks või vaidlustaja väidetud õigusrikkumine on kõrvaldatud.

Kuna Hankija on 02.05.2024 tunnistanud Riigihanke kehtetuks, esineb RHS § 192 lg 3 p-is 5 sätestatud alus vaidlustuse läbi vaatamata jätmiseks.

5. Vaidlustusmenetluse kulud

5.1. Riigilõiv

Kuna vaidlustus jääb läbi vaatamata, on Vaidlustajal õigus nõuda riigilõivuseaduse § 15 lg 1 p-i 5 alusel vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõivu 640 eurot tagastamist. Riigilõivu tagastamise taotlus tuleb esitada vaidlustuskomisjonile vastavalt riigilõivuseaduse §-le 12.

5.2. Vaidlustaja lepingulise esindaja kulud

5.2.1. RHS § 198 lg 5¹ sätestab, et kui vaidlustusmenetlus lõpeb käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punkti 8 alusel põhjusel, et hankija on tunnistanud vaidlustatud riigihanke menetluse või otsuse kehtetuks või vaidlustaja väidetud õigusrikkumise kõrvaldanud, mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankijalt vaidlustaja kasuks välja vaidlustaja tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja lepingulise esindaja kulud põhjendatud ja vajalikus ulatuses, välja arvatud juhul, kui vaidlustatud riigihanke menetluse või otsuse kehtetuks tunnistamine või õigusrikkumise kõrvaldamine ei olnud tingitud vaidlustuse esitamisest.

Seega Vaidlustajal on õigus lepingulise esindaja kulude väljamõistmisele vaid juhul, kui Riigihanke kehtetuks tunnistamine on tingitud vaidlustuse esitamisest.

5.2.2. Kulude väljamõistmiseks ei hinda vaidlustuskomisjon, kas Hankija otsus Riigihanke kehtetuks tunnistamiseks on õiguspärane, vaid üksnes seda, kas need põhjendused on piisavalt veenvad järeldamaks, et Riigihanke kehtetuks tunnistamine ei olnud tingitud vaidlustuse esitamisest.

5.2.3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija ei tunnistanud Riigihanget kehtetuks tulenevalt esitatud vaidlustusest. Riigihanke kehtetuks tunnistamise otsuse põhjendustest (käesoleva otsuse p 3) tuleneb, et Hankija hinnangul on ta eksinud riigihanke alusdokumentides ja ei saa enam seda eksimust parandada. Põhjendustest ei nähtu, et Riigihanke kehtetuks tunnistamine oleks kuidagi moodi seotud vaidlustatud Vaidlustaja kõrvaldamise (sisuliselt Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise) otsusega.

Seega RHS § 198 lg 5¹ sätestatud koosseis Vaidlustajale lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks ei ole täidetud.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets